

AAV-001-0012126

Seat No. _____

B. A. (CBCS) (Sem. II) Examination

April / May – 2016

Sanskrit : Paper-IV

(Gadhya Kavya) (Elective-2)

(Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0012126

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચન/Instruction :

દરેક પ્રશ્નોના જવાબો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.

Write answer of all question in main answer sheet.

- ૧ નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો : ૨૦
- 1 Select the right option of the following : 20
- (૧) ‘દશકુમારચરિતમ્’ના છઠ્ઠા ઉચ્છ્વાસનું નામ શું છે ?
- (1) What is the name of ષષ્ઠ ઉચ્છ્વાસ: of ‘દશકુમારચરિતમ્’ ?
- (A) વિશ્રુતચરિતમ્ (B) મિત્રગુપ્તચરિતમ્
- (C) રાજવાહનચરિતમ્ (D) બ્રહ્મરાક્ષસ-મિત્રગુપ્ત સંવાદ:
- (2) કવિર્દળ્હી કવિર્દળ્હી કવિર્દળ્હી ન _____ ।
- (A) વિષય: (B) ધન:
- (C) આશય: (D) સંશય:
- (૩) ‘દશકુમારચરિતમ્’નું કથાવસ્તુ કેવું છે ?
- (3) Which kind of story of ‘દશકુમારચરિતમ્’ ?
- (A) કવિકલ્પિત (B) ઐતિહાસિક
- (C) સામાજિક (D) પૌરાણિક
- (૪) ‘દશકુમારચરિતમ્’નો મુખ્ય રસ કયો છે ?
- (4) Which is the main Rasa of દશકુમારચરિતમ્ ?
- (A) વીર: (B) શૃંગાર
- (C) હાસ્ય (D) બીભત્સ
- (૫) શક્તિકુમારે કોનો વેશ ધારણ કર્યો ?
- (5) Whose dress in disguise did શક્તિકુમાર wear ?
- (A) સન્યાસી (B) જાદૂગર
- (C) જ્યોતિષી (D) બ્રાહ્મણ

- (6) किं दूष्करसाधनम् ?
 (A) संकल्प (B) धनम्
 (C) स्त्रीहृदयम् (D) प्रज्ञा
- (7) કંદુકાવતીનો પ્રેમ.
 (7) The love of 'કન્દુકાવતી'.
 (A) કોશદાસ (B) ભીમધન્વા
 (C) મિત્રગુપ્ત (D) તુંગધન્વા
- (8) ચંદ્રસેનાને કોણે બંદી બનાવી ?
 (8) Who locked 'ચન્દ્રસેના' ?
 (A) ભીમધન્વા (B) બ્રહ્મરાક્ષસ
 (C) તુંગધન્વા (D) મિત્રગુપ્ત
- (9) સંસ્કૃત ગદ્યનું પ્રાચીનત્તમ સ્વરૂપ કયું છે ?
 (9) Which is the ancient form of Sanskrit prose ?
 (A) શાસ્ત્રીયગદ્યઃ (B) સાહિત્યિકગદ્યઃ
 (C) પૌરાણિકગદ્યઃ (D) વૈદિકગદ્યઃ
- (10) દંડીની કઈ વિશેષતા પ્રચલિત છે ?
 (10) Which is the famous feature of 'દણ્ડિ' ?
 (A) અર્થગૌરવ (B) ઉપમાપ્રાચુર્ય
 (C) પદલાલિત્ય (D) શ્લેષપ્રાચુર્ય
- (11) 'અવસરેષુ પુષ્કલઃ પુરુષકારઃ' આ વાક્ય કોણે બોલે છે ?
 (11) 'અવસરેષુ પુષ્કલઃ પુરુષકારઃ' Who spoke this sentence ?
 (A) ભીમધન્વા (B) મિત્રગુપ્ત
 (C) કંદુકાવતી (D) રાજવાહન
- (12) ઔષ્ઠ્ય અક્ષરોના ઉચ્ચાર વિનાની વાણીથી પોતાનું વૃત્તાંત કોણ કહે છે ?
 (12) Without lipwords who use to express his story ?
 (A) મંત્રગુપ્ત (B) મિત્રગુપ્ત
 (C) સોમદત્ત (D) રાજવાહન
- (13) ભીમધન્વા કોશદાસ સાથે કોના વિવાહ કરાવે છે ?
 (13) Whom marriage arrange with કોશદાસ by ભીમધન્વા ?
 (A) રત્નાવતી (B) ચન્દ્રસેના
 (C) કન્દુકાવતી (D) ધૂમિની

- (૧૪) મિત્રગુપ્તના હાથમાં આકાશમાંથી કોણ પડે છે ?
 (14) Who fall in hand of મિત્રગુપ્ત from sky ?
 (A) ચન્દ્રસેના (B) ગોમિની
 (C) રત્નાવતી (D) કન્દુકાવતી
- (15) કિં ક્રૂરમ્ ?
 (A) સ્ત્રીહૃદયમ્ (B) ભાગ્ય
 (C) કાલ (D) દૈવ
- (૧૬) તુંગધન્વાને સ્વપ્નમાં કોણ વરદાન આપે છે ?
 (16) Who give gift to તુંગધન્વા in dream ?
 (A) ભગવાન શિવ (B) વિન્ધ્યવાસિનીદેવી
 (C) વિષ્ણુ (D) સરસ્વતી
- (૧૭) કંદુકાવતી કંદુકનૃત્ય ક્યારે કરતી ?
 (17) When did 'કન્દુકાવતી' perform 'કન્દુકનૃત્ય' ?
 (A) પ્રતિમાસકૃતિકાસુ (B) પ્રતિમાસપૂર્ણિમાસુ
 (C) પ્રતિમાસપુષ્યનક્ષત્રસુ (D) પ્રતિમાસહરિતાસુ
- (૧૮) ગોમિની કેવી સ્ત્રી છે ?
 (18) Which kind of lady 'ગોમિની' is ?
 (A) આદર્શ ગૃહિણી (B) મુગ્ધા
 (C) પતિવ્રતા (D) ક્રૂર (Krul)
- (૧૯) કલહકંટક નિતંબવતીનું કયું આભૂષણ લઈ લે છે ?
 (19) Which ornament take કલહકંટક of નિતંબવતી ?
 (A) નવરત્નહારઃ (B) નૂપુર
 (C) કંકણ (D) કટિમેખલા
- (૨૦) કંદુકાવતી કોના કરતાં શ્રેષ્ઠ છે ?
 (20) From whom 'કન્દુકાવતી' is better ?
 (A) ચન્દ્રસેના (B) ધૂમિની
 (C) લક્ષ્મી (D) રત્નાવતી

૨ દંડીના જીવન અને કવન વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો. ૧૦

2 Write detail note on life and work of Dandin. 10

અથવા / OR

૨ દંડીની ગદ્યશૈલીની વિશેષતા સદૃષ્ટાંત સમજાવો. ૧૦

2 Explain with illustration the salient features of 'દંડીન્'s prose style. 10

- ૩ 'દશકુમારચરિતમ્' માં પ્રતિબિંબિત થતી સામાજિક પરિસ્થિતિ વર્ણવો. ૧૦
 ૩ Describe the social position reflected in 'દશકુમારચરિતમ્'. 10

અથવા / OR

- ૩ બ્રહ્મરાક્ષસ - મિત્રગુપ્તયો: સંવાદ: । ૧૦

- ૪ (અ) નીચેના ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો : (કોઈપણ બે) ૧૦
 4 (A) Translate Paragraph of following : (any two) 10

(૧) સોઽપ્યાચચક્ષે - દેવ ! સોઽહ્યપિ સુહૃત્સાધારણભ્રમણકારણ: સુહૃલ્પુ દામલિપ્તાહ્યયસ્ય નગરસ્ય બાહ્યોઘાને મહાન્તમુત્સવસમાજમાલોક્યમ્ । તત્ર ક્વચિદતિમુક્તકલતામણ્ડપે કિમપિ વીણાવાદેનાત્માનં વિનોદયન્તમુત્કળિઠતં યુવાનમદ્રાક્ષમ્ । અપ્રાક્ષં ચ - 'ભદ્ર ! કો નામાયમુત્સવઃ, કિમર્થ વા સમારબ્ધઃ કેન વા નિમિત્તેનોત્સવમનાદૃત્યૈકાન્તે ભવાનુત્કળિઠત ઇવ પરિવાદિનીદ્વિતીયેસ્તિષ્ઠતિ ?' ઇતિ ।

(૨) તાનહમગતીનવસીદતઃ સમાશ્રાસ્યાલપિષમ્ - 'અપનયત મે નિગડબન્ધનમ્ ।' અયમહમવસાદયામિ વઃ સપત્તાન્' ઇતિ । અમી તથાઽકુર્વન્ । સર્વાશ્ચ તાન્પ્રતિભટાન્મલ્લવર્ષિણ ભીમટંકૃતેન શાઙ્ગેણ લવલવીકૃતાઙ્ગાનકાર્ષમ્ । અવપ્લુત્ય હતવિધ્વસ્તયોધમસ્મત્પોત-સંસક્તપોતમમુત્ર નાવિકનાયકમનભિ-સરભિપત્ય જીવગ્રાહમગ્રહીષમ્ । અસૌ ચાસીત્સ એવ ભીમધન્વા ।

(૩) તદનન્તરમસૌ નિતમ્બવતીવૃત્તાન્તમપ્રાક્ષીત્ । સોઽહમબ્રુવમ્ - "અસ્તિ શૂરસેનેષુ મથુરા નામ નગરી । તત્ર કશ્ચિત્કુલપુત્રઃ કલાસુ ગણિકાસુ ચાતિરક્તઃ, મિત્રાર્થ સ્વભુજમાત્રનિર્બૂઢાનેકકલહઃ, કલહકળ્પક ઇતિ કર્કશૈરભિચ્છ્યાપિતાચ્ચઃ પ્રત્યવાત્સીત્ । સ ચૈકદા કસ્યાચિદાગન્તોશ્ચિત્રકરસ્ય હસ્તે ચિત્રપટં દદર્શ ।"

- (બ) પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો : (કોઈપણ બે) ૬

- (B) Explain with reference of the context : (any two) 6

- (૧) ગૃહિણઃ પ્રિયહિતાય દારગુણાઃ ।
 (૨) ભગવતિ ! પતિરેવ દૈવતં વનિતામ વિશેષતશ્ચ કુલજાનામ્ ।
 (૩) ચિત્રેવં દેવગતિઃ । અવસરેષુપુસ્કલઃપુરુષકારઃ ।
 (૪) દૌભાગ્ય નામ જીવન્મરણમેવાઙ્ગનાનામ્ ।

- ૫ કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

- 5 Write short notes on any two of the following : 14

- (૧) નિતમ્બવત્યાઃ વૃત્તાન્તમ્ ।
 (૨) ગોમિની વૃત્તાન્તમ્ ।
 (૩) મિત્રગુપ્તનું પાત્ર
 (૩) Character of 'મિત્રગુપ્ત'.
 (૪) દણ્ડિનઃ વિદ્વતા ।